

ST. OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 6

83. ÅRGANG
27. MARS

1971

PÅSKE (se side 87)

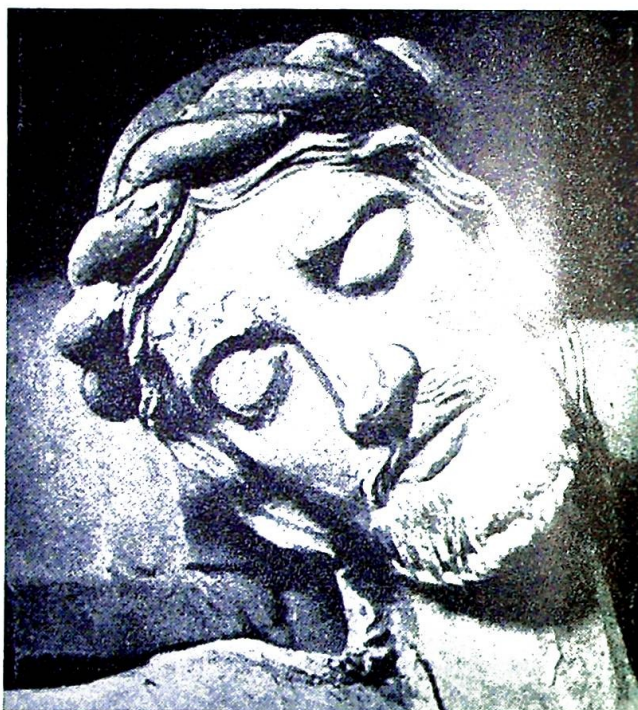
HVORFOR FØLE

Om en uke rider Vår Herre inn i byen Jerusalem under folks jubel. Tilsynelatende en politisk og nasjonal suksess. Men for noen av oss tror jeg dette også er et brukbart bilde på Kirkens nyeste historie — og vår egen akk, så skrøpelige opplevelse av denne. Vi jublet som jødene i den gamle kongeby da de ærverdige biskoper i høytidelig prosesjon toget inn i den enorme St. Peter ved åpningen av Det annet Vatikankonsil. En ny dag hadde kommet, den seirende Kirke red inn i verden. Men vi lærer sent. Jesu inntog i Jerusalem blir på noen dager forandret, det går fra jubel til spott, slag, dyp fornedrelse, uro og død. I årene etter Konsilet er det akkurat som om noe lignende har skjedd: jubelen, spenningen og de store forventninger har blitt snudd om til vanskelige krisetider. Uro, trostvil og frafall — for noen dype personlige nederlag og tragedier — har fulgt Kristus inn i Jerusalem.

I de dagene vi nå snart går inn i (les: i de dagene vi nå er inne i) kommer kanskje noen av oss til å streife slike tanker i stillheten. Men i så fall skal vi bruke hele bildet for å sammenligne og for eventuelt å lære. Kristus har streket opp et mønster. Fra søndag til søndag i påskeuken lever vi i en svimlende bue fra det punkt hvor folk tror at de opplever en nasjonal helts inntog ned gjennom ensomheten, det siste måltid, angsten, forraderiet og korsfestelsen og opp igjen i underet påskemorgen. Det under som alt bygger på.

Underveis er imidlertid blant annet en av Herrens nærmeste falt fra. Tenker vi på alt sammen, så er det naturlig å kjenne angst. Angsten er en del av selve mønsteret. Vi må ta på oss angsten som Kristus gjorde det i sin harde ensomhet. Men vi skal samtidig vite at dette

ikke betyr nederlag, men overgang til noe annet — til påskemorgens mysterium. Kan vi ikke muligens også se Kirkens historie de siste syv årene som en slik «stille uke»? Lærde teologer vil kanskje etterpå si til meg at sammenligningen ikke er solid nok, det får så være. Men er vi ikke i dette øyeblikk langt inne i en ny lidelses-

PÅSKENUMMER

På disse 20 sidene presenterer vi artikler av fire av bispedømmets prester:

- Pater Hallvard Rieber-Mohn med UT PÅ DYPET på side 88.
- Pater D. J. Boers med UTFORDRING TIL KIRKEN? på side 90.
- Pastor Harald Taxt med FASTE FOR KITURO på side 92 og
- Pater Albert Castricum med SALIGE ER DERE, side 94.

Videre har vi nyheter, kommentarer, leserbrev, filmstoff, klovnerier, en redegjørelse for situasjonen i Chile etter at marxisten Allende ble valgt til president, de tyske biskopers stillingtagen til professor Küngs siste bok. m.m. Foruten vår egen leder HVORFOR FØLE ANGST? på denne side.

FORHAM

Forholdet mellom Vatikanet og Sovjet-samveldet er muligens gått inn i en ny fase som et resultat av et femdagers besøk i Moskva av erkebiskop Agostino Casaroli, Kirkens hovedforhandler når det gjelder kommunistlandene i Øst-Europa. Ved tilbakekomsten til Rom sa mgr. Casaroli at han håpet at katolikkene i Sovjet en dag ville få leve under mer normaliserte forhold. (Se St. Olav nr. 3.) Erkebiskopen understreket at besøket betyr at en dialog er innledet mellom Moskva og Rom. Mine samtaler har styrket mine håp om at vi vil klare å fortsette dialogen med positivt resultat, sa han.

Under oppholdet i den sovjetrussiske hovedstad hadde mgr. Casaroli møter med representanter for utenriksdepartementet om bl. a. Indo-China. Han overrakte også et dokument hvor Vatikanet gjør det klart at det vil undertegne ikke-spredningsavtalen for kjernefysiske våpen for

(Forts. side 88.)

ANGST?

historie? Den gjentar seg jo om og om igjen. Og er det grunnen andre vilkår Kristus har lovet sin Kirke?

Hva ventet vi oss egentlig ellers? Hvor kvikt har vi glemt korsets tegn og betydning i vår tro? Vi er i sannhet lite troende, vi vakler og forvirres av alle vanskelighetene. Og vi synes forferdelig synd på oss selv. Akkurat som om andre tiders kristne har hatt det lettere og tryggere.

Det så jo så strålende ut hver eneste palmesøndag. Og dog: Virkeligheten har vært mer besværlig. Og riktigere. Vi når ikke frem til neste punkt på gledens vei før vi har vært gjennom datidens og nåtidens mørke og pinefulle dager mellom de to søndagene.

Hvorfor føle angst når det hele likevel er opp og avgjort? spør ikke-kristne av og til. Ikke uten grunn, vi synger lykkelige hver gang de gamle salmeordene om at «påskemorgen slukker sorgen». Så hvorfor?

Fordi en del av mysteriet virkelig er nederlag — i hvertfall i første omgang — for enkelte. Ingen av oss kan standhaftig love at vi skal klare påkjenningen. Tror vi det, har vi ikke forstått noe. Dagene etter palmesøndag er harde og bitre — til slutt er alt igjen et spørsmål om nåde. Den og bare den hjelper oss til ikke å svikte, til ikke å forråde, til ikke å hate.

Og bare med dette underlige i mysteriet som vi i mangel av bedre ord kaller nåde, skal det lykkes de fleste av oss å komme frem til den tomme graven. Og se sammenhengen, for eksempel sammenhengen i de siste årenes hendelser.

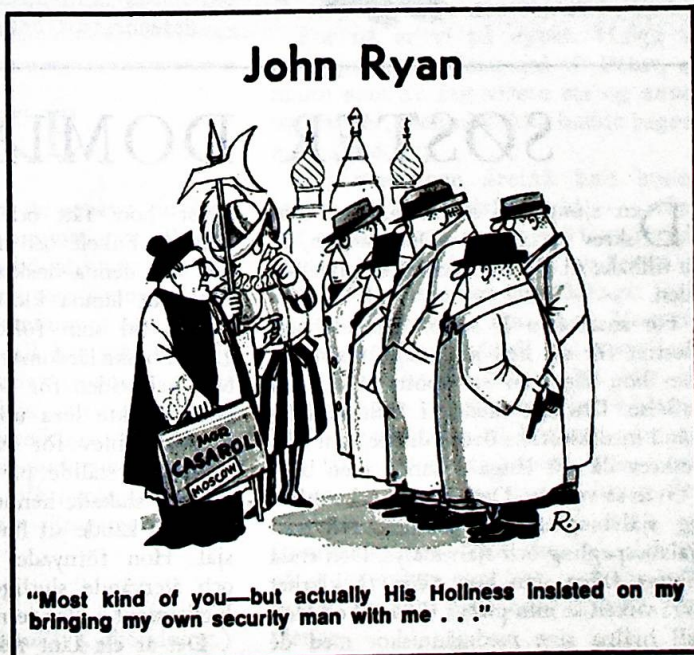
Inntil det øyeblikk er det naturlig at mange av oss føler angst.

A. R.

Pave Gregor den store (590 til 604) ga en kostbar gave til en prinsesse som hadde latt bygge en kirke i Monza i Italia. I gaven — som i dag er dyrebart kildemateriale for den arkeologiske forskning i Kirken — finnes bl. a. den relikvie-ampulle som er omslagsbildet for dette påskenummer av ST. OLAV: en av de første gjengivelser av lidelseshistorien vi kjenner. Korset er fremstilt som et seirende symbol med Kristi hellige ansikt over, mellom de to røvere. Og under dette allerede her kvinnene som kommer til den tomme graven — korsfestelsen og oppstandelsen sett i sammenheng.

DLINGENE I MOSKVA

(John Ryans kommentar til besøket.)

Efter biskopens ønske skal alle fasteofre i 1971 tilfalle

NORDISK FASTEAKSJON.

Dette gjelder både de beløp som kommer inn over postgirokonto 20 20 88 og i kirkebøssene.

I samarbeide med trosfeller i de andre nordiske land blir vi istand til å løse viktige og betydningsfulle oppgaver i U-landene. I endel tilfeller blir våre penger fordoblet eller mangedoblet ved samarbeid med Norsk Utviklingshjelp.

Vi er overbevist om at fasten på denne måten får et dypere og mer tilfredsstillende innhold. Våre ofre og selvfornektelser er med på å bygge opp en bedre og tryggere verden for mennesker som ser hen til oss som sitt store håp. Gjennom og ved oss blir Kristus til et levende håp for mange.

UT PÅ

For en tid siden svarte noe slikt som 84 % av 2 000 mennesker i dette landet «ja» på dette enkle spørsmålet i en rundspørring: «Tror De på Gud?» De 2 000 som ble spurt, sto for oss alle, og ca. 1 680 av dem svarte altså: Ja — vi tror på Gud.

Vi leser det to ganger, og undres: Hvor er de allesammen? Hva betyr dét, å «tro på Gud»? Ha hørt om ham? Anta at han er til? Regne med det, i sin livsførsel? Tro, at han i så fall betyr noe for meg personlig, at jeg kan vite noe om ham, kjenne ham, som nær og trofast og daglig venn? Ja endog elske ham, slik som noen mennesker har gjort det gjennom tidene, så ekte og sterkt, at deres liv ble forvandlet og likesom selvlýsende ved dét?

For hvert enkelt av disse mer og mer nærgående spørsmålene, synker nok den imponerende høye prosenten med et kraftig hakk, og vi skal ikke føle oss så trygge på at det er vi som blir igjen i de siste, standhaftige prosentene — de som ikke bare vet om, tror på, ja kjenner Gud — men virkelig elsker Gud. For kjærlighet er noe krevende, ut over grensene.

Jesus Kristus la stor vekt på den kjærligheten — det var egentlig bare den det gjaldt. «Simon Peter — har du meg kjær?», skulle han senere si til en venn og tillitsmann: Elsker du meg virkelig, eller er jeg bare én du har kjent, og som dessverre og tilfeldigvis forsvant ut av ditt overfylte liv? Men dét er slutten på historien mellom Kristus og Peter, den som førte ham i døden, fordi han virkelig hadde Gud og hans gjenbilde Jesus Kristus kjærere enn sitt eget

FORHANDLINGENE ...

(Forts. fra side 86.)

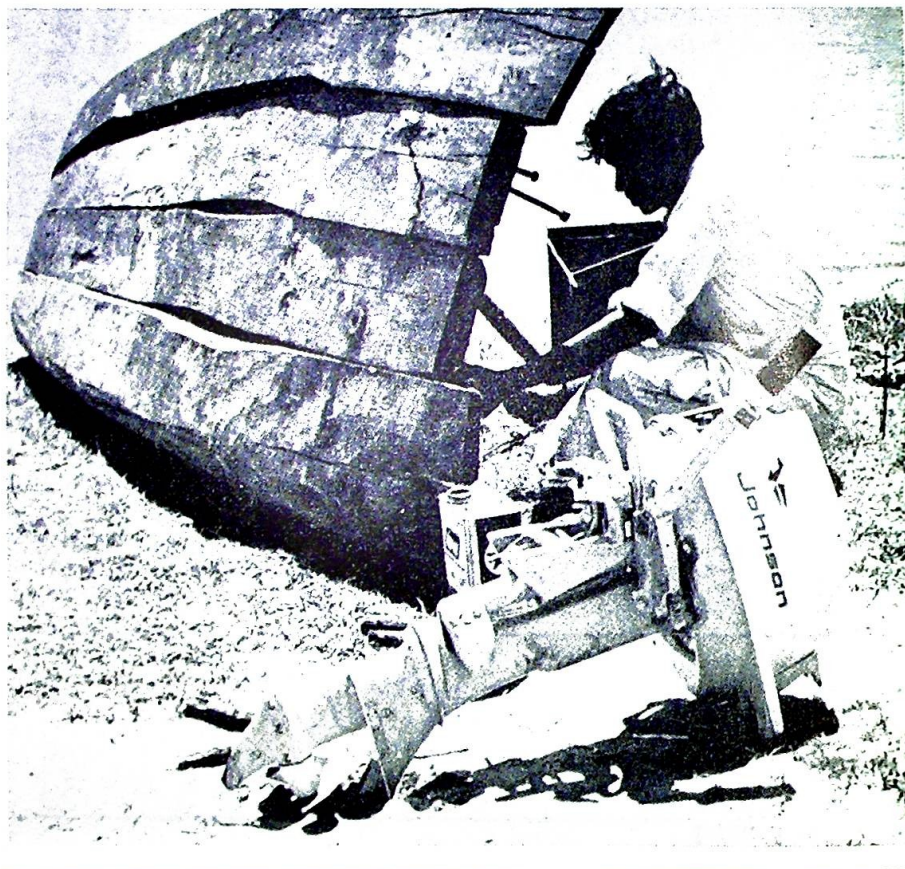
å gi moralsk støtte til avtalens prinsipper.

Allerede mens han var i Moskva gjorde han det tydelig at det på det nåværende grunnlag er for tidlig å diskutere spørsmålet om diplomatiske forbindelser. Han sa også at spekulasjoner om en pavereise til Sovjet for tiden bare er «politiske fantasier».

(Se forøvrig kommentarer på s. 94 i dette nummer.)

liv. *Begynnelsen* på det vennskapet var noe annet: En predikant, en fisker — trett av en natt uten utbytte — en vennlig, men uforpliktende gestus: Du kan alltid preke fra min båt!

Resultatet blir mer enn en preken. Det blir en situasjon hvor vi — men først Peter — lærer noe om det å kjenne å elske Gud. Det står ikke noe om hva Kristus talte om, der

SØSTER DOMINIQUE

«Den sjungande nunnan», hon som skrev succévisan «Dominique», är nu tillbaka til klostret igen efter växlande öden.

För snart fem år sedan lämnade hon klostret för att helt ägna sig åt sången, som hon såg som ett apostolat och en kallelse. Utträdet skedde i fullt samförstånd med klostrets överordnade, och hon beskrev då sitt långa sökande i en bok, «Vivre sa verité». Det är en ganska ovanlig självbiografi, nästan helt fri från självbespegling och självanalys. Den enda viktiga fråga som hon söker få klarhet i är: vilken är min plats i Guds rike? Hon vill hjälpa sine medmänniskor med de

gåvor hon fått och leva ett liv med Kristus. Enkelt och fängslande berättar hon hur denna önskan för fram till beslutet att lämna klostret.

Den tid som följde blev en tid av ganska beska lärdomar. Klosterlöftena förblev hela tiden för henne ett ideal, som hon försökte leva upp till «i världen». Men det blev för svårt. De krav som «världen» ställde på den berömda sångerskan slukade henne med hud och hår och hon kände att hon skulle förlora sin själ. Hon förnyade inte sine kontrakt och återvände slutligen till sitt kloster, Fichermont i Flandern.

Det är ett känt faktum, att avhoppet

DYPET

fra båten. Det var nok det vanlige — hans ene, livsnødvendige budskap: Guds rike, det nye sinn, den bedre og egentlige menneskelighet og mening med livet.

Evangeliene forteller nesten på hver side om Jesu merkelige evne til å lese menneskenes tanker. Han kjente oss uten illusjoner, det er mer enn vi gjør selv. Allikevel holdt han oss ut. Det er ikke minst undringen over dette vi aldri blir ferdige med: Denne godhet som ingen av oss kunne våge å vente fra en som kjenner oss til bunns.

Jeg tror at han, alt mens han talte, har kjent Peters tanker der i bakskottet, og det grundig. Jeg kan til og med gjette meg til hva de tankene var, fordi det er hva folk stort sett møter Evangeliet med også i dag — dét tar nok en stor jafs av de 84 prosentene det! Stort sett har nok de tankene ligget i denne gaten: «Guds rike»? Ja — jo — meget vakkert! Men dessverre. En har sitt arbeid å passe, verden er hard og annerledes, Gudsriket er en velment, men uverkelig drøm. Ganske visst: En kan alltid vise seg litt forekommende overfor kirke og åndsliv. Men en båt er ikke noe bedehus eller noen prekestol — nå var det visst på tide å komme i gang igjen med det som *virkelig* teller for oss alminnelige, uåndelige mennesker: Arbeidet, fortjenesten —

TILBAKE

från klostren under de seneste tio åren tagit oroväckande proportioner. På senaste tiden har man börjat undersöka vad det blivit av alla dem som lämnat. På ett sätt är syster Luc-Dominiques öde ganska typiskt. I flertalet fall har nämligen de som hoppat av förblivit trogna mot sina ideal fast de av olika anledningar känt sig nödgade att förverkliga dem på ett annorlunda sätt. En mycket hög procent har förblivit ogifta, och i många fall har de skapat nya former för gemenskapsliv i evangeliets anda.

C. B.

(Katolsk Kyrkotidning.)

«dette giver ikke brød», som det heter.

Jeg tror det er noe sånt Kristus har lest i Peters sinn. Han leser det jo også i så mange sinn akkurat i dag, og våre sinn forandrer seg visst ikke noe videre hva dét angår: Det er slik vi er. Det er *der* vi har hjertet og bekymringene.

Så følger en fiskefangst, på folketalerens forslag. Ikke helt vanlig den fiskefangsten. Slikt skjer jo ikke, unntagen når det altså skjer så ettertrykkelig, at en glemmer det hele og for én gangs skyld tenker på noe annet, rykkes ut av sin lille, nære sammenheng og må tenke litt over de større linjer. Du vil ha fisk? Vel — *du* skal få fisk! Så er vi ferdig med dét for en stund, og kan igjen samle oss om dét det egentlig gjelder, hinsides fiskeprisene: Guds rike.

Kristus sparte aldri på noe. Han var «livet, og livet i overflod» — det var dét han var. Båtene var synkeferdige, sier evangeliet. Og mon ikke han, som er det kjære, store alvor i vårt liv, har smilt over oppstyret, eftersom båtene ble tunglastede og sank i. Har ventet på en begripelse som ikke har noe med ferskfisk å gjøre, men som griper langt dypere, så dypt at den skremmer.

For nå er vi på dypet. «Legg ut på *dypet*», var Jesu ord til Peter, en mann som av fag visste ett og annet om favner, men nok ikke hadde regnet med slike dyp.

Det var noen åretak han kunne tenke seg for Kristi skyld — «siden det er du som sier det!» Flaut igrunden — her var båten full av fagfeller som godt visste det var fåfengt. Høflighet nærmest — ikke mer. Men det ble så mye mer, fordi det var Guds sønn han hadde møtt. Alt blir til «mer», hvor han kommer inn i bildet. Fiskerens båt ble til Kirken, «dypet» ble til verden, fiskerens sko førte Peter på kryss og tvers, langt fra båtøstene hjemme, for å dø i det fremmede, fiskerens ring ble tegnet på et lederskap som kan overleve selv sviket, og som bare kjærligheten for-tjener.

Så mye kan Gud gjøre ut av en fisker.

Alt dette så Jesus Kristus i Peter ved Genesaretsjøen — han så alltid så langt i menneskene. Peter så ikke langt, ikke engang i seg selv. Han sto til knes i fisk og forsto, at her var en veldig makt, en ubøyelig vilje, en krevende kjærlighet kommet inn i hans liv, og sprengte hans lille kjøpmannsskap i stumper og stykker. Det var ikke så lite å se, bare dét.

Dypet skremte ham. Det er slik det er: Dypene skremmer oss. Overflaten kan vi alltid greie, båtvante som vi er. Men Gud ferdes på dypet — så blir det skremmende. Og den skremte Peter ytrer skremte ord: «Herre — gå vekk fra meg, synder som jeg er!» Nylig var han en selvbevisst båteier som gjorde Jesus en tjeneste, mellom travle økter. Nå har han forstått: Jesus er Herre — så høyt over det Peter pusler med, så langt nede på dyp som Peter aldri har utforsket.

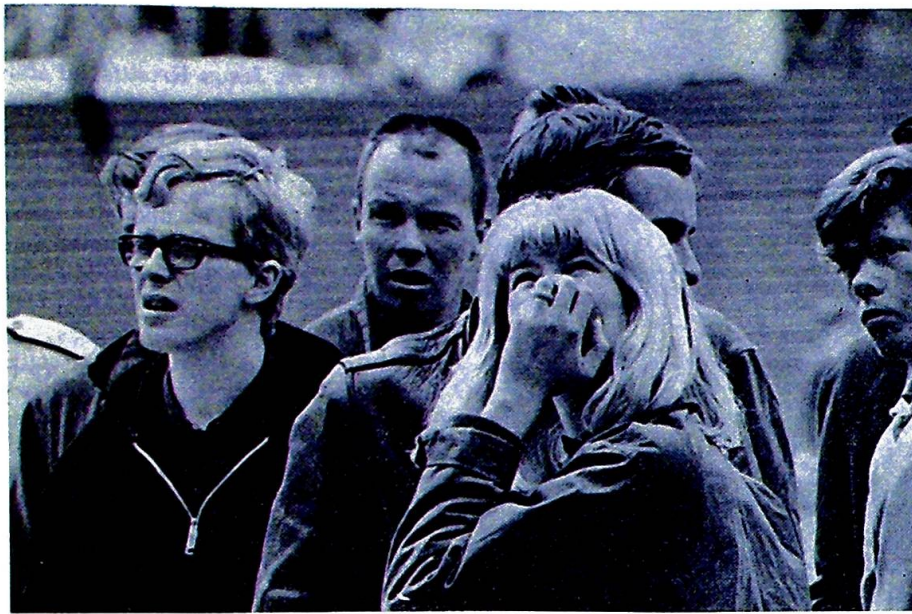
«Gå bort fra meg!» Ja — det er skremmende å møte de dimensjonene midt i hverdagen, oppdage at Gud ikke er noen from illusjon eller en «trøst» vi kan underlegge våre luner. Men så påtrengende virkelig, at vi må flykte fra ham eller elske ham, for å holde ham ut. «Det er fryktelig å falle i den levende Guds hender!» sier Hebreer-brevet, og det vet hva det taler om. Så kan det tenkes at vi i en slags panikk, ønsker ham ut av vår vesle farkost.

Men Gud går ikke bort, og vi kommer ikke løs. Han kunne ha så mange grunner for å vende oss ryggen. Vi kjenner de grunnene ved navn. Det hender — i klare stunder — at vi streifer dem i et skriftemål, og nevner dem der: «synder som jeg er». Men Gud blir, påståelig, i våre liv. Han slår seg til.

Det var slik det ble for Peter. Han rodde ut som trygg notbas, han rodde inn, og «forlot alt», står det, nettopp som forretningen begynte å blomstre. Han hadde ikke noe valg: Kristus går ikke inn som kompanjong i våre mer nærsynte forretninger. Peter har skjønnet hvor denne plutselige rikdommen kom fra, en urolig makt på vei videre gjennom verden, og som han — Peter — måtte og ville følge.

Så får vi jo spørre: Var det *slik* det artet seg, vårt møte med Gud? Eller pusler vi fremdeles vel mye med våre mange notbruk, for alle tilfellers skyld?

Troens erfaring skulle gjøre oss til *dypets* mennesker.

Det var en ren velsignelse at denne artikkelen ikke ble liggende ulest, sier vår medarbeider fransiskanerpater D. J. Boers, om Notto R. Thelles «Ikke for religiøse?» i Vår Kirke den 20. februar. Og han legger til: Det er antagelig langt flere enn artikkel-forfatteren som plages av det spørsmål som han avslutter med, HAR VI EGENTLIGNOEN SOM KAN VEILEDE OSS? Pater Boers skriver:

I.

I dag er man etter alt å dømme ikke lenger «in» om man ikke slår til lyd på desakraliseringens stormtromme. Fra taler- og prekestoler og i alskens publikasjoner. Men det er likevel umaken verd å gå disse trommeslagere litt nærmere etter i sømene og se om de egentlig vet hva de taler og skriver om. Mange av dem tar det jo tilsynelatende som et overvettets gledelig tegn på fremskritt når de mener å kunne fastslå at Kirken etter hvert (om enn nokså nølende og sendrektig) radikalt tar konsekvensene av at vi lever i en sekularisert og etterkristen tid. Og derfor anstrenger seg desperat for å bryte isolasjonen og tale «verdslig om kristendommen».

Igjen: man kunne ha lyst også på å kikke nærmere på dette med «fremskritt». Skal fremskritt være virkelig grunn til glede, må en først vite hva man egentlig «skriker frem mot». Vi bør helst ikke ligne de unge og senile ynglinger som roper hurra hver eneste gang det går ett eller annet opptog i gatene — bare det beveger seg. Man

vil oppdage at vi kan «skride frem» med jetflyets hastighet — mot en atomkrig. Antagelig til liten glede for de fremskrittvennlige.

Det er noe forferdende i Carl Friedrich von Weizsäckers ord: «Atomalderen byr oss å avskaffe krigen. Hvis ikke vil den avskaffe vår tidsalder.»

Verdens og vår egen eksistens trues på livet av mangelen på overensstemmelse mellom vårt moralske ansvar på den ene side og de supermidler som teknikken i stigende grad daglig stiller til vår rådighet.

Disse trusler innskrenker seg ikke til den store verdenspolitikk, spørsmålet om krig og fred. Her kommer de bare tilsyne på en global skala. I sine konsekvenser er disse trusler for lenge siden blitt allemanns (lite misunnelsesverdige) eie. De er blitt vår egen hverdags besettende problemer og har kommet oss alle tett inn på livet. Tilslutt angår de menneskenes mulighet til å være mennesker i en verden som menneskene stadig forsøker å styre uten å ha den i sin hånd! For, vårt moralske ansvarsorganer står i et livsfarlig forhold til omfanget av menneskenes kolossale viten og makt. Vi lever i en vitenskapelig-teknisk tidsalder uten å ha en slik tidsalders bevissthet og etikk. Vi er deprimerende fattige på retningslinjer, motiver, kriterier og kategorier som er tilpasset verdensforholdenes kolossale format, slik at vi vet hvordan vi på moralsk forsvarlig måte kan lære å omgås med teknikken og mestre de problemer den stiller oss overfor på allverdens områder. Om det nå er medisin, våpen, trafikk eller naturvern.

D. J. BOERS:

UTFORD

Om en på liv og død synes at man må glede seg over Kirkens formentlige radikalitet (slik denne radikalitet kommer til uttrykk i verdslig tale om kristendommen i en sekularisert verden) kan man kanskje få enda større glede av å snu opp-ned på hele problemet. I fullt alvor stille spørsmålet om den sekulariserte verden tar Kirken mer alvorlig av denne grunn. Eller er det muligens slik at verden, etter alt å dømme, virker temmelig uberørt av Kirkens «gledelige fremskritt»? Er det ikke slik at verden ikke ser ut til å ta Kirkens budskap altfor alvorlig? Hvis dette skulle stemme, så må man sannelig spørre seg selv *hvorfor?*

Efter nærmere granskning kan det nok vise seg at verden ikke tar Kirkens budskap alvorlig, ikke fordi Kirken ikke taler verdslig nok om kristendommen, men nettopp fordi den i sin angst for ikke å være «in», en angst som ikke så få av dens lege og geistlige representanter synes å være neurotisk besatt av i dag, kanskje taler altfor verdslig om kristendommen. Mer verdslig enn både kristendommen og Kirken har godt av. For fremdeles står Herrens ord ved makt: «Mitt rike er ikke av denne verden». Dessuten burde flere av Kirkens overhektiske og geskjeftige menn og kvinner huske Ibsens ord: «Om jeg hamrer eller hamres, like fullt så skal det jamres». Det nytter ikke for Kirken å spille opp mot galleriet for å skape inntrykk av å være med på tidens noter. Hamres gjør den i alle tilfeller, og det skulle ikke forundre dem som tror at Kirken er den korsfestedes menighet!

Hvis verden i dag synes at Kirkens budskap er irrelevant, kan det lønne seg å overveie følgende: Er det fordi Kirken har vært for sent ute med sin diagnose av verdens situasjon og behov, og i iveren etter å gjøre dette godt igjen feberaktig beskjeftiger seg med en problematikk som i vår samtids hurtige historietempo allerede for en del hører fortiden til?

I sin stolthet over å være «in» og up to date vil mange snart oppdage at de, tross alt, er for sent ute denne gang også. Faktum er at «verden» selv aldeles ikke er så bomsikker på at deskraliseringen er hele evangeliet, enn si selve det glade budskap, og at

VRING I KIRKEN?

den ikke synes at en religiøs kristendom er irrelevant og at verden, til tross for kirkelige menns og kvinners desakraliserende tvangsneuroser, er religiøs, dypt religiøs, langt mer religiøs enn mange av kirkens geistlige og lege representanter i sin store visdom synes å være istand til å kunne formode. Men disse representanter må lære å tyde tidens tegn som vekslers og forandres like ofte og ikke raskt som valgplakatene på byens murer og vegger. De må også lære den gamle lekse om ikke rette baker for smed. De må få nye øyne og åpne ører for å kunne iakttatte uhildet også det man personlig kanskje har lite sans for eller lyst på. Kirkens oppgave er og forblir nå som før: til enhver tid å vurdere verdens søkende religiøsitet for å kunne fylle dens religiøse savn og behov med en dypere religiøs refleksjon. Dens geistlige og lege representanters oppgave kan ikke være å avspise disse savn og behov med «siste skrik — manerer». Med lite nyanserte og stereotipe svar på spørsmål som ikke engang stilles av alle og enhver. De holder ikke regning med at ikke alle, det gjelder også unge mennesker, hungrer etter desakraliseringens tørre brød og frosne vel-signelser.

Om en fremdeles uten videre antar at det er hunger for enda mere desakralisering som er verdens store religiøse savn i dag, da må en sannelig være uhyre ensidig eller ha noen solide skylapper på og noen digre vattdotter i ørene. Fra tid til annen kan man nesten ikke la være å la seg frivillig friste av den mistanke at det ikke gis så få i Kirken i dag som forveksler sin personlige ønsketenkning med teologi og sine sosio-økonomiske kjepphester og komplekser med Herrens evangelium. Dessverre er det slik at brutale eier den halve verden, og til sine tider halve Kirken med.

II.

I sin bok «Psychoanalysis and Religion» stiller den moderne psykoanalytiker Erich Fromm (som ikke har noen religiøse tilbøyeligheter) følgende diagnose: «Mennesket har skapt en ny verden med dens egne lover og en egen bestemmelse. Men — har

man kommet nærmere virkeliggjørelsen av en annen av menneskehetens drømmer, drømmen om menneskets fullkommengjørelse? Vårt er et liv i åndelig kaos og en tilstand av forvirring som kommer farlig nær en tilstand av galskap — en galskap som ligner schizofrenia, hvori kontakten med den indre virkelighet er tapt. Vi forteller våre barn at vi er mer avanserte enn noen generasjon før oss og at snart vil intet ønske forbli uoppfylt. Men vil våre barn høre en stemme som forteller dem hvor de skal gå og hva det er de skal leve for?»

I sin imponerende skapende teknokratiske virksomhet har mennesket mistet kontrollen over resultatene av sin virksomhet. Han blir fremmed for sine egne produkter, beherskes av dem, kues av dem som en slave og trues av dem med utslettelse og undergang.

Om vi ikke som blinde ugler foretrekker å tape oss i ønskedrømmer, skulle vi gå ut i dagens virkelighetsverden, hvor en ung generasjon er i opprør. Dette opprør har antatt verdensformat. Det er derfor soleklart at her dreier det seg ikke om en tilfeldig og forbigående eksess, men om sjelelige eksplosjoner som bringer frem fra menneskehetens kollektive underbevissthet lengsler og behov som er blitt enten undertrykket eller skandaløst neglisjert i en rasjonalistisk og teknokratisk tidsalder. På hvilken måte og under hvilke ofte groteske former dette globale ungdomsopprør så enn måtte vise seg, er det dypest sett en hel generasjons desperate forsøk å sprengne rammen for et lukket fysisk univers behersket av ubønnhørlige kausal-lover hvori vår fanatiske nå-orienterte teknokratiske sivilisasjon har innestengt mennesket i håpløs ensomhet som i et sartriansk helvete.

I dette ungdomsopprør, som stadig brer seg både intensivt og ekstensivt og som er symptomatisk for en hel generasjon, kan en spore menneskenes lengsel etter dimensjonene av en erfaring som sprenger både en overfladisk rasjonalistisk og pragmatisk tenknings trange ramme og et til-lukket teknokratisk univers fengselsmurer. I dette opprør kan en spore menneskets protest mot vår tids for-sømmelse av nettopp den del av den

Østens hemmelighetsfulle religiøse liv: nedskrevne bønnen foran et tempel i Tokio.

menneskelige bevissthet som innebærer en åndelig intuisjon og skuen, i hvis mysteriøse lys den menneskelige erkjennelse er istand til å fatte et visst «noe mere», en viss «grunn», en viss «indre realitet», som ligger konstant bak alle skiftende fenomener og som mennesket ikke kan være avskåret fra om det ikke skal miste sitt menneskelige ansikt og bli depersonalisert og bli en skruie i en maskin, et nummer i en medlemsbok, en casus i en journal, en brikke på et samvittighetsløst politisk sjakkbrett, en ting som er til salgs.

Den som har øyne å se med og ører å høre med vil oppdage at i dette ungdomsopprør er det en lengsel etter «mysteriet».

Ansikt til ansikt med denne moderne situasjon kan en forstå hvor håpløst antikvert og bakvendt og utenfor den aktuelle virkelighets totalerfaring den form av teologi og kirkelig forkynnelse og katekese er, som tenker seg å være «in» og i pakt med tiden når den hektisk bestreber seg på under en kristen terminologis maske å «tale verdslig om kristendommen», for så i Inkarnasjonens navn å projisere den nåværende verdens teknokratiske landevinninger inn i alle tings eschaton og siste mening og promovere vår teknokratiske gullalder til den nye himmel og den nye jord. Om disse teologer og predikanter og skribenter skulle ha rett, kunne en sannelig vente lenge på den messianske rettferdighet, som etter profetenes utsagn skal kjennetegne Kristi

(Forts. side 101.)

Jeg glemmer aldri Nakuru i Kenya — et av de steder som gjorde mest inntrykk på oss, disponent Odd Barra og meg, da vi i 1969 foretok en reise i Uganda og Kenya for å se på Caritas Norge's prosjekter. Byen selv er ganske alminnelig, men i utkanten av byen ligger en stor innsjø med verdens mest enestående fugle-reservat. Det var millioner av dem — lyserøde flamingoer og hvite pellikaner. De store lyserøde flakene med flamingoer kunne sees på kilometers avstand. Å stå ved strandbredden og skue utover denne farverige fuglemassen — eller å se dem lette fra vannflaten i tusener på tusener, er et syn en aldri glemmer.

Det var i Nakuru vi møtte pater Jack Ryan, en irsk White Father, missionær og landbruksekspert. Vi skulle overnatte hos patrene på vei til Nairobi hvor vi skulle studere et foreslått høyskoleprosjekt. Av forskjellige grunner ble det ingenting av prosjektet ved Nairobi — derimot greide pater Ryan å overbevise oss om brukbarheten og nødvendigheten av et av sine prosjekter — et «Pilots Scheme», et mønsterbruk i Kituro i Nordøst-Kenya.

Pater Ryan så Kituroprosjektet som sin største personlige utfordring. Det dreide seg om et helt distrikt — East Baringo — på 40 000 mennesker som trengte en hjelpende hånd for å komme ut av den onde sirkel: fattigdom, underernæring og sykdom. Hele distriktet ligger langs sidene av høyde-ryggen Tuger som strekker seg gjennom storparten av Nord-Kenya. I landsbyen Kituro driver «The White Fathers» en «Secondary School» som ferdig utbygget vil ta ca. 300 elever fra distriktet. Landbruk er obligatorisk fag ved alle «Secondary Schools» i Kenya. Landet er helt avhengig av sitt landbruk, det er dets eneste sikre eksistensgrunnlag. Ved denne skolen underviser pater John Garry i landbruk — han er også irsk og bonde

HARALD TAXT:

FASTE FOR

av fødsel. Han ser godt hvor feilen ligger hos bøndene i distriktet — det de dyrker er proteinfattig mat og den lar seg heller ikke eksportere. Det han vil lære dem er å dyrke mer proteinrike vekster og fremforalt mer holdbare vekster som kan tåle den lange frakten til nærmeste stormarked. Hvis de ikke lærer å dyrke hold-

bare og salgbare vekster kommer de aldri ut av sin fattigdom.

Men disse bøndene må SE for å lære — det må bevises i praksis at visse vekster vil gro på stedet og de må lære å behandle dem riktig. De må SE at andre raser av kveg og småfe kaster mere av seg enn de rasene de har på stedet.

DOMINIKANERNE I NORGE

Redaktøren av St. Ansgar's Bulletin i New York, John T. Dwight, er ikke bare en god venn av Norge og norske katolikker — han er også godt informert om hva som foregår i Kirken her i landet og andre steder i Norden. I siste nummer av bladet har han således en interessant skildring av dominikanernes nye virksomhet i Trondheim.

Dominikanerne har kommet til Mellom-Norge på biskop R/th's invitasjon. De skal 1) hjelpe til i de sogn i Vikariatet hvor det trenges og 2) overta Vikariatets arbeide med foredrag, katolsk informasjon, ta hånd om kontakten med masse-

media og å forsøke å ha ansvar for de økumeniske kontakter.

I tillegg til disse oppgaver har dominikanerne startet et program som tar sikte på å få kontakter med vanlige arbeidsmennesker.

De forsøker å leve i så stor grad som mulig som andre. Ikke bare for å minske avstanden mellom dem og andre mennesker, men også for at de selv bedre skal kunne forstå andres problemer. De har leiet to rekkehusleiligheter i Trondheim, en for patrene og en for dominikanerinnene som har kommet etter, de går i vanlige klær og de forsørger seg med forskjellige slags arbeide. En av søstrene har deltidsstilling som sekretær hos en professor på byens universitet, en er opptatt med voksenundervisning, mens den yngste hjelper til på en skole for blinde barn.

LØSSALG AV ST. OLAV

I GRUNDT TANUMS
BOKHANDEL,
UNIVERSITETS-
BOKHANDLENE
I SENTRUM OG PA
BLINDERN

KITURO

Derfor vårt mønsterbruk.

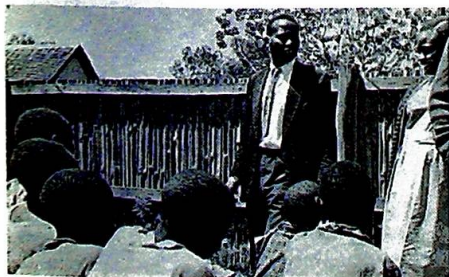
Pengene skal brukes til opparbeidelse av det terrenget som er stillet til disposisjon for formålet — det skal bygges terrasser oppover fjellsiden for å holde på jorden og vannet, noe innbyggerne der ikke har lært enda. Det skal skaffes vanntanker, pumper og rør, nytt og mer høyverdig kveg og småfe skal innkjøpes. Det må bygges en tjenestebolig og fremforalt må det i forbindelse med skolen bygges et lite landbrukslaboratorium med undervisningsrom hvor den voksne befolkning og elevene ved skolen kan få de mest fundamentale kunnskaper om jordens beskaffenhet, dens sykdommer og dens behandling.

Kenyas visepresident, The Hon. Daniel Arap Moi, er valgt parlamentsmedlem fra denne regionen. Han har forsikret oss om sin store personlige interesse for prosjektet og lovet all mulig støtte. Han skriver at denne slags mønsterbruk er nødvendig mange steder i dette vidstrakte landet.

I Molo, i nærliggende distrikt, eksisterer et vel utviklet landbruks «Training Center» i byen Baraka. Sentrets leder og pater Ryan (som også her har en finger med i spillet) har lovet å betrakte Kituro-bruket som en avlegger av Baraka-sentret og yde all mulig teknisk assistanse.

Slik ting gir oss øket tro på at vi skal lykkes i Kituro.

Pater Ryan og pater Garry og bøndene omkring Kituro vet nå at kristne brødre i Skandinavia samler inn i fastetiden til deres prosjekt. De er forståelig nok uhyre spente. Ett hundre og førti tusen kroner er mange penger, det er sikkert, men det er en billig investering hvis vi med dette prosjektet kan sette igang en prosess som etterhvert vil løfte en hel befolkning på 40 000 opp til en noe mer menneskeverdig eksistens.

NORDISK
FASTEAKSJON
HAR
POSTGIRONUMMER
20 20 88

ALBERT CASTRICUM:

SALIGE

(Artikkelforfatteren er sogneprest i den katolske menighet i Oslo Øst.)

Saligprisninger er det flere av, åtte lærte vi visstnok på skolen. Men det er tre som er særlig aktuelle i dag: salige er de som sulter, salige er de fattige og salige er de forfulgte.

Disse tre kategorier mennesker kan skaffe oss allesammen atskillig hodebry. Men det finnes da også flere fristende metoder å bli kvitt bryet på. En av dem går ut på å innbille seg at «slik er det nå engang i livet». Sult, fattigdom og forfølgelse er nå engang mange menneskers uavvendelige lodd.

Dette skjedde også på Jesu tid. Man påpekte at disse mennesker nå engang var helt anderledes enn de rike og fromme i hovedstaden. Og det er denne mentalitet Jesus kraftig protester imot.

Han hadde de lidende meget nær inn på seg. Han kunne ta og føle på deres fortvilelse. Han kunne se hele flokken fra en fjellhøyde. Og det Han

FORHANDLINGER I ØST

Den katolske London-avisen «Catholic Herald» skriver redaksjonelt i forbindelse med erkebiskop Casaroli følgende:

«Erkebiskopens besøk i Moskva vil ikke resultere i dramatiske fordeler for Kirken i Sovjet – det betyr heller ikke forræderi mot viktige prinsipper fra Vatikanets side. Men det er imidlertid en milepel i den utvikling som begynte i pave Johannes' dager og som har ført med seg år av kontakter og forhandlinger mellom Casaroli og regjeringene i Øst-Europa.

Det er de som i dette ser en tvilsom dobbeltmoral. Hvorfor, spør de, avviser visse katolikker all dialog med diktatorer på høyrefløyen, mens de samtidig oppmuntrer Kirken til å forhandle med tyranniene på venstrefløyen? Hvorfor fordømmer paven tortur i Brasil, mens han forholder seg taus om den brutale uretten i Sovjet? Er det riktig å oppfordre Kirken til å yde motstand mot Smith-regimet i Rhodesia samtidig som man forsøker å lave en overenskomst med Kremli?

Det er mange svar på disse spørsmål. For det første: Noen høyreorienterte diktatorer er katolske ledere i katolske land. Kirken som læremyndighet har rett og plikt til å gripe inn når slike personer åpent misbruker anerkjente kristne leve-regler. Det kan bli dialog, men i så fall en dialog mellom to ulike partnere: En Kirke som helt tydelig har rett og katolske ledere som like tydelig har urett.»

«Når det gjelder kontakten med kommunistlandene, har vi en annen situasjon – selv om den er annerledes i Polen enn i Russland. For å si det rett frem, de kristne sviktet fullstendig det russiske folk og kristendommen mistet så klart sitt tak at det i dag er helt urealistisk å påstå at Russland, til tross for sitt harde regime, fremdeles i bunn og grunn er et kristent land.

Kirken og Sovjets ledere må derfor komme til en enighet bygget på pluralisme. Kirken har rett her til å forsvare de avgjørende frihetsprinsipper... og å arbeide for en bedring i de kristnes kår i USSR...»

ER DERE

gjør er å ta opp kampen for disse menneskers verdighet. Han gjør det ved å vise omsorg for dem og ved å gjøre det klart for dem at de *har* menneskeverd. Bør ikke disse to ting alltid gå hånd i hånd? Krav på brød og trygghet og: dere er Guds barn.

De millioner som lider i dag, kan man ikke overse fra en fjellhøyde. Men det er ingen unnskyldning for oss. Vi kjenner dem likevel ved selvsyn. Vi ser nesten til daglig utsultede barn, slumboere og torturerte som kommer inn i vår koselig stue. Vi hører dem tale i dagens nyheter. Men gjør vi som Jesus? Taler vi som Han? Taler Jesus gjennom oss som er i Kirken? Taler Kirken gjennom oss selv? Taler Kirken gjennom de mange som slutter opp om dens gudstjenester?

Det er et faktum at Kristus taler gjennom mange andre, gjennom vår tids profeter, det være seg politikere, fagforeningsfolk, frihetsskjempere, vitenskapsmenn eller studenter som peker på hva som er galt i denne verden.

Det er nemlig foruroligende meget som er galt. Det finnes altfor mange fattige, sultne og forfulgte.

Utrolig stor er mengden av fattige. Slaveriet er sannelig ikke utryddet enda. Det blir sagt at totredje del av verdensbefolkningen lider av underernæring. Og så har vi heller ikke få forfulgte. Vi har hørt altfor meget om tortur i det siste.

Nei, nå snakker vi ikke om fortiden. Vi snakker ikke om de velkjente konsentrasjonsleirer. Det som vi forsøker å påpeke er dagens hendelser, ting som virkelig skjer i dag i året 1971.

Nå skal man ikke si at vi ved å peke på disse ting som visstnok skjer i visse land med visse styresett, begir oss ut på den politiske arena. Man skal ikke være så snar med å anklage Kirken for innblanding i politikk: det finnes fryktelige tilstander i denne verden og det kunne være at vi var med på å holde dem oppe ved å være passive tilskuere.

Sa noen virkelig at vi ikke er i stand til å gjøre noe? Men da ville jeg gjerne få lov til å peke på visse smågrupper, komiteer, aksjonsgrupper og

hvorfor ikke motstandsbevegelser. Disse står på de fattiges side og da må man kunne si at de står på den riktige siden. Istedenfor å kritisere, kunne vi gi dem vår moralske støtte, vår sympati. Det er det som gjør disse mennesker lykkelige og gir dem nye krefter til å kjempe for rettferdighetens sak.

Men når det er sagt, ville vi gjerne få peke på noe annet. Ved ordene sult, fattigdom og forfølgelse, går våre tanker først og fremst over våre grenser til andre land som er mindre heldig stillet enn vårt eget. Og det er riktig. Men vi skal aldri glemme at det finnes flere fattige, sultende og forfulgte, også i vårt eget land.

Folk som sulter på grunn av manglende anerkjennelse og kjærlighet. Ensomheten i storbyens bikuber. Fattigdom på tankeliv, vennskap og miljø. Forfølgelse, der hvor sjalusi, psykisk angst og misforståelser gjør sine innhugg i menneskenes lykke.

Disse former for sult, fattigdom og forfølgelse konstatere vi ikke fullt så lett som de andre former. Men ikke desto mindre er de der. Og det er godt å vite at vi kan og bør si: «Salige er dere».

«Jeg står på din side. Det å være fattig, sulten eller forfulgt, er ingen skam. Du er ikke mindre menneske for det. Jeg står på din side. For slik er det å være menneske.»

A. C.

Kjære redaktør.

Etter leserbrevene å dømme, er meningene om bladet St. Olav høyst forskjellige. Leserbrevet fra fru Helga Mortensen (i St. Olav nr. 4, 1971) inspirerte eller rettere sagt provoserte meg. Nettopp det hun som utenlandsk katolikk i Norge har savnet i St. Olav, har jeg som norsk katolikk funnet. I mange år har jeg vært abonnent, ikke for å støtte et katolsk tidsskrift, men for å få bl. a. «informasjon om den katolske kirke i Norge og i verden ellers». Det må være noe annet fru Mortensen legger i dette uttrykket, enn jeg gjør, tydeligvis. For nr. 3, 1971, fortjener etter min mening ikke å bli karakterisert som «det absolutt dårligste i en serie av dårlige numre» når det gjelder informasjon. Hvilke kvasi-filosofiske utredninger siktes det til? Presseklipp, er selvsagt klipp valgt av den som sitter med saksen. Men bærer det preg av å være mer eller mindre tilfeldig, eller irrelevant stoff? Forfatterens nasjonalitet interesserer meg mindre. Jeg kan ikke se at det er noen fordel å begrense seg til norske forfattere fordi bladet utgis i Norge. Det spørs mer om hvem som er villig og har evne til å skrive om emner av interesse. Redaktørens linje faller i min smak og jeg håper det ikke skjer noen vesentlig endring, som følge av en viss overvekt av leserbrev med trusler om oppsigelse av abonnement. Man er mer treg med å uttrykke tilfredshet dessverre. At det står blest om bladet trenger ikke være noe dårlig tegn. Det finnes fler enn meg som er godt fornøyd med redaksjonen.

At filmanmeldelsene interesserer meg mindre og andre kanskje mere, sjenerer ikke meg. Men Klovn er det første jeg ser etter når jeg får et nytt nummer i hendene!!! De gustibus non est despitandum, — for å si det på et sprog som alle gamle katolikker forstår.

Vennlig hilsen
IVER LYKKE

ST. OLAV

KATOLSK
TIDSSKRIFT

Arsabonnement kr. 35,—

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER	Stille messe	Høymesse
OSLO: <i>St. Olavs kirke</i> , Akersveien 5. Biskopen og prestegården 20 72 26. Sogneprestkontoret 20 72 44	9.00 9.45 og	11.00 19.00
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransiskanerne, Enerhaugt. 4, tlf. 67 23 83	8.35 18.00	11.00 —
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00 10.00 18.30	11.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	8.30	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 212355	11.00	9.30
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587		10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , Tyholmen, tlf. 22 209	8.00	10.45
BERGEN, <i>St. Paul kirke</i> , Christiesgt. 16, tlf. 15 410	9.00 19.00	11.00 —
<i>Vår Frue kirke</i> , Helleveien, tlf. 57 353 — 57 707	9.30 19.00	— —
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongens gt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kristian V's pl. 1, tlf. 81 168	8.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , Torvg. 113, tlf. 23 751	8.30	11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haralds gt. 21, tlf. 23 195	8.30	11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 21 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND: S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: <i>Mariakapellet</i> , Weidemannsgt. 3, tlf. 52 550	—	10.00
LILLESTRØM, <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikals kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	11.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverres gt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00
SARPSBORG: <i>St. Olavs kapell</i> (1. og 3. søndag) O. Haraldssonsgt. 49, tlf. 53 765	17.30	—
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35 <i>Veståsen kapell</i>	8.30 19.00	10.45 9.30
STAVANGER: <i>St. Svithun kirke</i> , Dronningens gt. 8, tlf. 25 534	8.00	10.45
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefjordsgt. 1, tlf. 11 949	8.00	10.45
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> , Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården tlf. 21 214 <i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila tlf. 21 670	8.45 19.00 6.15	11.00 —
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteim kirke</i> , Flintegt. 5, tlf. 72 779	8.00	11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eysteims sykehjem</i> , Jernbanegt. 29	8.30	11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467	8.30	11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , Nørvesund, tlf. 37 558	8.30	11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Storgt. 94 Biskopen og prestegården, tlf. 3604 <i>St. Elisabeth hospital</i> , Mellomveien 50, tlf. 81 050	8.15 6.20	10.30 —
BODØ: <i>St. Eysteims kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 81 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447 (1. VII—31. VIII <i>St. Elisabeth Institutt</i> , tlf. 11 392)	19.00 8.00	11.00
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , Skolegt. 4, tlf. 61 501	8.00	10.30

NYHETER

■ Catholic Herald's Roma-korrespondent har kikket i studentenes blad «Tidens Tegn» ved jesuittens universitet Gregoriana i Roma og i hvert fall funnet klare tegn på ungdomsopprør. I et av de siste numrene skriver en seminarist fra Mexico at tiden er kommet for «en permanent revolusjon» ved det pavelige universitet og i en lederartikkel krever redaksjonen at universitetet forsøker å utvikle studentenes kritiske evner og «vekker dem fra den dogmatiske søvn».

De fleste av studentene tar ikke appellen om revolusjon helt alvorlig, men de snakker i det minste livlig om saken, skriver McElwain. Den unge mexikaneren vil at studentene skal drive universitetet selv for å sikre dem mot et «dolce vita i ro og stillhet» og en «komfortabel stilling i Kirken etterpå».

Det er i dag 2 700 studenter ved Gregoriana. Det har forekommet tidligere endel kritikk mot undervisningsmetodene og hva som anses for «irrelevante emner». I mange andre av Kirkens undervisningssentre i Roma har det også vært insistert ganske høylydt på nærmere kontakt mellom universitetenes ledelse og studentgruppene. Vanligvis blir ikke dette heller betraktet som opprør, men som en naturlig utvikling i tiden etter Konsilet, heter det.

■ Den tyske bispekonferanse har sendt ut en uttalelse om professor Hans Küngs siste og meget omdiskuterte bok UNFEHLBAR? EINE ANFRAGE. Vi siterer fra

Katolsk Forums oversettelse følgende punkter:

«I Hans Küngs bog 'Unfehlbar? — Eine Anfrage' (Einsiedeln 1970, Benzinger Verlag) rejses der prinsipielle problemer, hvad angår Kirkens mulighed for at fremkomme med bindende erklæringer om troen, som til en vis grad berører grundlæggende elementer i det katolske syn på troen og Kirken. Det forekommer den tyske bispekonference, at visse af disse elementer i den pågældende bog er ladet ude af betragtning. Selv efter yderligere udtalelser fra forfatterens side, og efter at man på bispekonferencens vegne har haft en samtale med ham, er disse betænkeligheder ikke ryddet af vejen. Det er ikke biskoppernes opgave at tage stilling til de fagteologiske stridsspørgsmål, som gennem denne bog på ny sættes under debat. Den tyske bispekonference betragter det imidlertid som sin pligt at gøre opmærksom på visse ufravigelige kendsgerninger. En teologi, der fornægter dem, kan ikke mere kaldes katolsk.

Troen på Guds ord, som der er vidnesbyrd om det i Bibelen, og som det bekendes i Kirkens trosbekendelse, forudsætter, at der også her, trods det menneskelige sprogs mangetydighed og de ændringer, det gennemgår i historiens løb, prinsipielt gives mulighed for at fremsætte erklæringer, som

a) er sande og kan erkendes som sande, og

b) hvis indhold forbliver det samme trods skiftende historiske tænkemåder og ytringsformer, og hvis gyldighed ikke kan ophæves.

Den bindende kraft, der karakteriserer Guds åbenbarede ord, kommer konkret til udtryk i Kirkens trosbekendelse, hvormed den svarer på det og tager imod den i Bibelen bevidnede åbenbaring. Selv om Kirkens tro altid må tages op til fornyet overvejelse og for så vidt indtil tidernes ende vil forblive ufærdig, indeholder den trods alt et utvetydigt ja og et utvetydigt nej, som man ikke kan bytte om på. I modsat fald ville det være umuligt for Kirken at forblive i Jesu Kristi sandhed.

Kirken har både ret og pligt til, når den bliver stillet over for de nye spørgsmål, der dukker op i de skiftende historiske situationer, på den ene side at give plads for grundige overvejelser, og på den

(Forts. side 103.)

Årets PÅSKEGUDSTJENESTER i Oslo og Bærum:

ST. OLAVS KIRKE, Akersveien 1.

Palmesøndag:

Kl. 9.00: Dialogmesse.
Kl. 9.15: Dialogmesse på Instituttet.
Kl. 11.00: Palmevigsel i St. Josephs kapell.
Prosesjon til St. Olavs kirke. Pontifikalmesse.
Kl. 19.00: Dialogmesse.

Skjærtorsdag:

Kl. 10.00: Oljevigselmesse.
Kl. 19.00: Høymesse. Kommunion. Tilbedelse.

Langfredag:

Kl. 12.00: Pontifikalgudstjeneste med hyldning av korsset. Kommunion.
Kl. 19.00: Korsveiandakt.

Påskeaften:

Kl. 22.30: Påskevigilie. Vigsel av påskeilden, påskelyset og døpevannet. Midnattsmesse.

1. Påskedag:

Kl. 9.00: Dialogmesse.
Kl. 9.45: Dialogmesse med engelsk preken på Instituttet.
Kl. 11.00: Høymesse.
Kl. 19.00: Dialogmesse.

2. Påskedag:

Kl. 11.00: Messe.

ST. HALLVARD KIRKE, Enerhøggt. 4.

Palmesøndag: Kl. 8.35: Dialogmesse. Kl. 9.45: Barnegudstjeneste. Kl. 11: Palmevigsel, høymesse. Kl. 18: Aftenmesse.

Onsdag: Kl. 10: Messe. Anledning til skrifte til kl. 19.

Skjærtorsdag: Kl. 19.00: Høymesse, tilbedelse til kl. 23.00.

Langfredag: Kl. 17.00: Hyldning av korsset, Kommunion.

Påskeaften: Kl. 22.45: Vigsel av påskelyset, døpevannet. Høymesse.

1. Påskedag: Kl. 8.35: Messe. Kl. 11.00: Høymesse. Kl. 18.00: Aftenmesse.

2. Påskedag: Kl. 8.35: Messe. Kl. 11.00 Høymesse. Ingen aftenmesse.

ST. DOMINIKUS KIRKE, Neuberggt. 15.

Palmesøndag: Kl. 9 og 10: Dialogmesse.
Kl. 11: Palmevigsel og høymesse med sang av lidelseshistorien. Kl. 18.30: Dialogmesse.

Onsdag før skjærtorsdag: Kl. 20: Matutin.

Skjærtorsdag: Kl. 8: Laudes. Kl. 18.30: Konselebrert høymesse. Kl. 22: Matutin. Tilbedelse til kl. 23.

Langfredag: Kl. 8: Matutin. Kl. 17: Skriflesninger, Johannespasjonen, forbønnene, korssets hyldning, kommunion.
Kl. 20: Matutin.

Påskeaften: Kl. 8: Laudes. Kl. 23: Vigsel av påskelyset, konselebrert høymesse.

1. Påskedag: Kl. 9 og 10: Dialogmesse. Kl. 11: Høymesse. Kl. 18.30: Dialogmesse.

2. Påskedag: Kl. 11: Konselebrert høymesse. Ingen annen gudstjeneste.

MARIA KIRKE, Nyveien 17, Stabekk.

Palmesøndag: Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 9.45: Barnemesse med palmevigsel og prosesjon. Kl. 10.45: Høymesse. Kl. 19.00: Aftenmesse.

Onsdag: Anledning til å skrifte hele dagen inntil kl. 18.00.

Skjærtorsdag: Kl. 17.00: Gudstjeneste (engelsk). Kl. 19.00: Høymesse. Etter høymessen tilbedelse til kl. 23.00.

Langfredag: Kl. 15.00: Korsveiandakt. Kl. 17.00: Gudstjeneste (engelsk). Kl. 19.00: Gudstjeneste med skriflesning, forbønnene, lidelsens historie, Korssets hyldning og kommunion.

Påskeaften: Kl. 21.00: Gudstjeneste (engelsk). Kl. 22.45: Vigsel av påskelyset og døpevannet. Fornylse av dåpsløftene. Høymesse.

1. Påskedag: Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse. Kl. 19.00: Aftenmesse.

2. Påskedag: Kl. 8.30: Fromesse. Kl. 10.45: Høymesse.

KRISTI-KONGE KAPELL, Glads vei 23.

Palmesøndag: Kl. 9.30: Høymesse. Kl. 11.00: Messe.

Skjærtorsdag: Kl. 16.30: Messe.

1. Påskedag: Kl. 9.30: Høymesse. Kl. 11.00: Messe.

2. Påskedag: Kl. 9.30: Messe.

LUNDEN KLOSTER, Ø. Lunden 5.

Palmesøndag: Kl. 10: Høymesse. Palmevigsel med prosesjon.

Skjærtorsdag: Kl. 6.15: Matutin — (norsk og gregoriansk sang). Ca. kl. 8.00: Laudes. Kl. 18.15: Høymesse med sakramentsprosesjon. Kl. 21.30: Kompletorium. Tilbedelse til kl. 24.00.

Langfredag: Kl. 7.30: Matutin. Ca. kl. 9.15: Laudes. Kl. 16.00: Hyldning av Korsset. Kommunion. Kompletorium kl. 20.15.

Påskelørdag: Kl. 6.15: Matutin. Ca. kl. 8.00: Laudes. Kl. 23.00: Vigsel av påskeilden og påskelyset. Høymesse.

1. Påskedag: Kl. 10.00: Høymesse. Kl. 18.15: Vesper. Kl. 20.00: Kompletorium.

En
klown

Nedrablede notater røber av og til underlige ønsker.

Under en weekend nylig på Mariaholm, fant jeg således en håndskrevet lapp i et askebeleg hvorpå det av alle ting var satt opp et katolsk håndball-lag.

Det var tydelig at vedkommende som har skrevet dette har rablet ned navnene mens hun eller han hørte på et foredrag om noe ganske annet.

Et plutselig innfall eller et ubevisst ønske, hva vet jeg?

Syv mann var funnet verdig:

Pater Arno, Torfinn Juell, pastor Tæxt i Caritas, Bromby, Biskopen, pater Henk og pastor Messel.

Rekkefølgen er nok selve lagoppstillingen.

Nå kan man fundere litt, Messel på ytterste venstre betyr selvfølgelig en ganske ny og litt uvant posisjon for sognepresten i St. Olavs kirke. Men de har vel spurt ham på forhånd. Mer interessant er dog andre, skal vi kalle dem for tilleggsbemerkninger? Det fremgår av visse overstrykninger at selv Paven har vært på tale, men han er øyensynlig satt ut av laget til fordel for Henk. Videre: I panikk for at dette skulle bli for mannfolkpreget har den ukjente skribent plukket ut to ordensøstre — men bare som reserver. Det får jo være en måte med alt. De to er Mette fra Gjørstadgaten og Mirjam fra Instituttet.

Kanskje det er stygt å lese andres lapper. På den annen side kunne det blitt ildebrann hvis jeg hadde latt den ligge sammenkrollet i askebelegret. Man må veie disse to ting mot hverandre. Og dessuten er nå det hele i god gjenge, det blir min oppgave å finne en passende motstander for laget og få gitt det match-trening.

Det eneste som faktisk uroer meg er at familiens yngste gren på nesene da jeg viste ham laget. Jeg spurte hissig om han synes det var noen spesielt svake punkter på laget, men han gikk uten å svare. Han ville vel ikke legge seg ut med noen av de navngitte personer, antar jeg. Selv ble jeg sittende og tenke, ganske lykkelig tross alt:

Det er jo forferdelig vennlig av folk å legge slike lapper her og der i vårt miljø. Til oppmuntring og vederkvegelse. Det er dessuten noe menneskelig over

(Forts. neste side.)

For alle som ønsker å motta den hl. Kommunion ved aftengudstjenestene SKJÆRTORS DAG, LANGFREDAG og PÅSKEAFTEN, gjelder de nye fastebestemmelser, dvs. en må være fastende i en time forut for altergangen.

Skjærtorsdag og Påskeaften utdeles den hellige kommunion bare under eller i umiddelbar tilknytning til Messen, mens Langfredag bare under den liturgiske handling. — Disse innskrenkninger gjelder ikke syke.

De som overværer Påskennattsmessen som tar til før midnatt, oppfyller ikke samtidig søndagsbudet, men har messeplikt 1. Påskedag.

De som overværer Påskennattsmessen som tar til ved midnatt, oppfyller samtidig søndagsbudet. De kan likevel motta den hellige kommunion igjen 1. Påskedag.

MARXIST I CHILE

Den 4 september i fjol skedde en betydelsefull vändning i Chiles historia, som i Latinamerikas politiska panorama utan tvekan måste betecknas som en process av allra största räckvidd. För första gången kom här ett marxistiskt parti till makten genom fria val, och det just i Chile, ett land som alltid har visat sig vara ett av de politiskt mest mogna och stabila länderna på denna kontinent.

Marxismens seger i Chile har en lång förhistoria. Med folkefrontens stöd segrade Aguirre Corda i 1939 års val. Med kommunisternas och socialisternas hjälp blev Gonzales Videla president 1946 men bröt valöverenskommelsen och förbjöd det kommunistiska partiet. Först i dag existerar de förutsättningar, som inte bara möjliggjorde en valseger utan också tillät en marxistisk regering. Folkets mognadsprocess och Allendes oförtröttliga arbete bar frukt vid en historiskt gynsam tidspunkt. Utvecklingen av kapitalistisk modell har slagit fel, och högerreformisternas och till och med de kristliga demokraternas reformer under den gångna regeringsperioden har mislyckats.

1964 tog de kristliga demokraterna makten i Chile, för första gången i Latinamerika. Nu — 1971 — måste de bereda plats för ett radikalare vänsterparti, splittrade och i underläge, eftersom de inte kunde uppfylla väljarnas förväntningar. Rör det

KLOVNEN

(Forts. fra forrige side.)

akkurat en slik sportlig idé. Syv mann, større tropp makter vi ikke. Men man skal merke seg en uredd bruk av spillematerialet; pave og biskop regnes med. Det eneste jeg eventuelt vil sette fingeren på er at damene i Maria-kongregasjonen kanskje burde vært representert.

Vi kunne jo ha tre reserver for eksempel?

sig här om en helt oväntad händelse eller ter den sig med tanke på Latinamerikas dynamiska utveckling begriplig? I vart fall är Allendes seger en så betydelsefull händelse, att det lönar sig att gå in på dess förhistoria och dess följder.

Utgångsläget

Med sin närmare 4 200 km långa men endast 150 km breda kustremsa vid Stilla havet uppvisar Chile en mycket egendomlig geografi. Landet har nästan nio miljoner invånare; de viktigaste inkomsterna kommer från koppar- och salpetergruvorna. Detta fullständiga beroende av bergsbruket är den chilenska ekonomins Achilleshäla, eftersom det är särskilt känsligt för internationella prisvariationer och nästan skyddlöst är utsatt för sin huvudavnämares, USA:s tryck.

Eduardo Frei hade redan som senator, år 1955, i en analys av den då rådande kopparkrisen påpekat att den s. k. rätten till hemtagning av vinsten till de utländska företagen innebär en åderlåtning för landet. Allende sade senare, att dessa företag

under knappt ett halvt århundrade hade bestulit landet på nio miljarder dollar.

Anmärkningsvärd för Chile är vidare den ojämna och orättvisa jordfördelningen. De 75 000 egendomarna på mindre än 10 hektar kontrasterar mot 700 storgodsägare, som äger nästan hälften av den brukbara jorden och som kväver varje försök att höja jordbruksproduktionen i dess linda. Därför måste detta land med en jordbrukarbefolkning på 2,5 miljoner ändå ge ut 20 % av sina exportinkomster på livsmedel. Det kristligt-demokratiska partiets försiktiga tillvägagångssätt beträffande jordreformen är en av huvudorsakerna till dess nederlag.

Medan inflationen ibland uppgick till 80 %, var samtidigt den årliga inkomsttillväxten knappt en procent. Därtill kom en otroligt hög skuldsättning utomlands. Det fattades dessutom nära 500 000 lägenheter; produktionen i fabriker och gruvor befann sig i ständig nedgång; sådan var Chiles bekymmersamma situation när det år 1964 beslutade sig för det kristligt-demokratiska partiet.

De kristliga demokraternas misslyckande

Vilka resultat har då den «revolution i frihet», som Frei påbörjade, fått? Den modigaste och mest realistiska bedömningen av de kristliga demokraternas ämbets-tid har gjorts av *Rodolfo Tomic*, som skulle avlösa Frei i spetsen för regeringen. Första gången han av en delegerad församling ur sitt eget parti föreslogs till att bli näste president, avböjde han med följande motivering: «Om vi inte lyckas uppnå en folkets enhet, så blir det ingen Tomic-kandidatur.» Vid samma tillfälle anmärkte han vidare: «Vi har gjort mycket, men vi har inte förverkligat revolutionen». Tomic bevisade sitt påståendes riktighet med följande ovedersägliga fakta: «Inflationen, vår ekonomis cancersvulst, nådde ett års-genomsnitt på 23,2 %, fastän vi både före och efter regeringsövertagandet hade betecknat detta tillstånd som out-härdligt. Den statliga utlands-skulden uppgår nu till nära 200 dollar per capita, och vi ligger därmed på andra plats i världen. Det är också statistiskt bevisat, att utvecklingsindex per person i Chile åren 1967 och 1968 låg under noll. Slutligen står det klart att den svaga chilenska ekonomin inte är i stånd att tillämpa de rättmätiga sociala krav, som reses med allt större eftertryck.»

Orsaker till misslyckandet

Tomic avslöjar skoningslöst orsakerna till sitt partis misslyckande genom att klart och principiellt sätta fingret på det chilenska problemet: för detta land finns det, menar han, ingen kapitalistisk utvecklingsväg. Tron på en sådan möjlighet in-nebar en inre motsägelse i de kristliga demokraternas rege-ringsprogram från år 1964. «Medan det sociala programmet be-hövde förändras och hjälpte till att upplysa folket, stödde det också det ekonomiska utveck-lingsprogrammet (i vilket bara jordreformen utgör ett undan-tag) den kapitalistiska och den än mer raffinerade neokapitalis-tiska ekonomiska strukturen, och befrämjade den också i vissa hänseenden. Detta gäller om kopparavtalet, som medförde

en snabb ökning av de utländska investeringarna. Detsamma är att säga om bilindustrins upp-sving. Hårtill kommer pesons kursändring i förhållande till dollarn, som ägde rum var fjor-tonde dag, med de nackdelar detta hade för ekonomins stabi-litet.»

Denna socialt garnerade neo-kapitalism är värre än den li-berala kapitalismen av gammalt snitt, eftersom den med hjälp av statliga privilegier och skatte-mässiga fördelar bättre kan suga ut de viktigaste produktions-medlen för egen vinning, och det på ett fattigt lands bekostnad, som därtill i själva verket fi-nansierar plundringen. Regerin-gen Frei gav denna politik nya impulser enligt vad Tomic på-står, och detta är den viktigaste orsaken till att «revolutionen i frihet» misslyckades. Underut-vecklingen övervanns inte, och Chiles beroende av utländskt kapital växte.

De kristliga demokraternas utsikter i valet

Redan för ett år sedan hade Tomic med sin klara politiska instinkt förutsett ett kommande nederlags orsaker och dess om-fattning. Den moderata refor-mismen inom ramen för en neo-kapitalism hade bara ökat spän-ningen ännu mer, och majori-teten av de väljare, som 1964 hade röstat på de kristliga de-mokraterna, ansåg att dere för-väntningar hade svikits. Fram till de sista dagarna före valet höll Tomic fast vid sitt valspråk: «Om folket inte är enigt, så blir det heller ingen Tomic-kandidatur.» Utan stöd från alla politiska och socialt progressiva krafter blir, menade han, lan-dets institutionellasammanbrott oundvikligt. De kristliga demo-kraterna ensamma skulle inte kunna förverkliga denna revo-lution. «Eftersom en demokra-tisk revolution är oundgängligen nödvändig i Chile», sade han, «så kommer bara ett samgående mellan de kristliga demokra-terna och de sociala och poli-tiska krafter, som går in för en förändring av den kapitalistiska regimen, att göra det möjligt att lösa denna svåra revolutions viktigaste uppgifter.»

Något samgående mellan des-sa krafter kom aldrig till stånd;

de kristliga demokraternas ra-dikala flygel lämnade partiet. Därmed förlorade Tomic en be-mokraterna, ansåg att deras för-tydande väljarskara och kom i underläge vid valet den 4. sep-tember. Sedan den 3 november styrs landet av marxisten Salva-dor Allende.

— — —

Allendes program

Det grundläggande i Union popu-lars regeringsprogram, som också antogs av alla de olika grupperna inom detta parti, kan sammanfattas på följande sätt: stoppa utsgningen som den praktiseras av monopolföreta-gen och införa statlig kontroll av handeln, de bundna kredi-terna och den oräntabla produktionen. Kort sagt: att förverk-liga socialismen i Chile.

Regeringen garanterar å sin sida alla demokratiska rättig-heter, som samvets- och press-frihet, och fackföreningsrättig-heter. Likaså skall stridskraf-terna behålla sin nationella ka-raktär. Å andra sidan tillkänna-ger man att gruvor, banker och alla de institutioner, som har in-flytande på landets ekonomiska utveckling, skall förstatligas. I detta program tar man också upp de 40 första åtgärder som regeringen skall vidta och som har som mål att höja folkmo-ralen, och slutligen nämns också i korthet «20 principer för jord-reformen». Enligt en väl genom-tänt plan skall alltså landets ekonomiska och sociala struktur omvandlas radikalt. Skulle dessa högtflygande planer verkligen realiseras, så skulle det få myc-ket stor betydelse för Latin-amerikas framtid: ett lyckat socialistiskt experiment i Chile skulle utan tvivel uppmuntra andra stater på denna kontinent att gå samma väg som Chile nu har valt.

En gynnsam början

Allendes paroll efter valse-gern lyder: Inga sönderslagna fönsterrutor och inga förstörda bilar. Och trots alla provoka-tioner höll folket verkligen fast vid denna paroll. Alla de yttran-den Allende senare har gjort har en måttfull och lugn prägel. Han tvekade heller inte att genast samtycka till alla de garantier,

(Forts. neste side.)

MARXIST I CHILE

(Forts. fra forrige side.)

som de kristlige demokraterna hade krävt, för att på det sättet försäkra sig om deras stöd. Detta tillmötesgående kvitterade den avgående regeringen genom att vidta drastiska åtgärder mot alla ekonomiska manipulationer, som hade kunnat försvåra början för Allende och hans regering.

I ett klimat av återställt förtroende övertog Allende den 3 november regeringen. Företagare och fackföreningar spred upprop om en normalisering av landets ekonomiska liv, medan man gjorde högern ansvarig för mordet på arméchefen René Schneider, en svår belastning för detta oppositionsparti.

Som redan sagts, har Union populär anhängare från de mest skilda håll: antiklerikaler, kristna, marxister; något som är gemensamt för dem alla är en nationell och antiimperialistisk tendens.

Inte heller kyrkan står utanför. Efter ceremonin vid maktövertagandet begav sig marxisten Allende till katedralen för att övervara ett Te Deum. Vid detta tillfälle lovade honom kardinal R. Silva Enriquez kyrkans stöd: «Vi tvekar inte att delta i en uppgift, som lägger plikter på oss alla.» Redan dessförin-

nan, några dagar före Allendes valseger, hade jesuitprovinsialen yttrat sig på liknande sätt i ett brev till sina ordensmedlemmar.

Latinamerikas utsikter

Allendes valseger får också en särskild betydelse för Latinamerika vid en tidpunkt vid vilken det också i två andra länder som gränsar till Chile, Peru og Bolivia, sitter regeringar med socialistisk prägel vid makten. Därför finns också den möjligheten, att ett block av socialistiskt orienterade stater skulle kunna bildas på Sydamerikas Stillahavskust. Som motpol på Atlantkusten skulle man då kunna se Argentina och Brasilien, som ligger inom USA:s inflytelsesfär. Därför är det betecknande, att den argentinske generalstabchefen genast efter Allendes valseger sammanträdde med sin brasilianska kollega för att diskutera läget och vid en presskonferens förklarade: «Argentina och Brasilien kommer med förenade krafter att motsätta sig fördärvliga ideologiers infiltration i Latinamerika».

Allende är också väl medveten om detta maktspel: «Jag tror,» har han sagt, «att det faktum

att Chile har en folkregering och Kuba en socialistisk folkregering kommer att få ett märkbart inflytande på kampen för oberoende och frihet i övriga länder på denna kontinent».

Paradoxalt nog innebär Union populärs seger ett svårt slag för gerillarörelser i andra latinamerikanska länder, eftersom den bevisar att man kan erövra makten på demokratisk väg, om bara folk är lidelsefullt besjälade av längtan efter befrielse.

Frågetecknet: USA

Slutligen får man inte glömma, att en latinamerikansk regerings öde till stor del beror av dess förhållande till Förenta Staterna, i synnerhet om USA:s säkerhet på något sätt tycks hotad. Skulle USA föra en hård politik mot Allende, så som skedde beträffande Kuba, så vore det inte underligt om Chile närmade sig Moskva eller Peking. Det är dock mycket troligt, att lite eftertanke skulle mana också de hårdaste interventionisterna i USA till försiktighet. Dessutom ligger ju Chile heller inte inom dess omedelbara räckvidd som Kuba. Det inrikespolitiska klimaet i USA i dag är heller ingalunda gynnsamt för en ny interventionspolitik, och därför är det mycket möjligt att Washington finner sig i en moderat socialism i Chile, väl vetande att detta är enda sättet att genomföra de reformer som länge har varit nödvändiga i Latinamerika.

(Ur Orientierung — Dr Galo Martinez Arona, Montevideo (Uruguay).

(Övers. Gun Uddenberg, Katolsk Informations-tjänst.)

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

21.—27. august 1971

Flyrejse (Kastrup/Lourdes tur-retur), fuld pension:

på hotel «MADONNA» d.kr. 890.—
på «Accueil Notre-Dame» (syge og handicappede) d.kr. 700.—

Gejstlig leder: Mgr. Knud Ballin, København.
Læge, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Program og tilmeldelser: VALFARTSKOMITEEN
Barsehøj 25 DK. 2900 HELLERUP (Danm.)

KJØP

de bøkene som annonseres i
ST. OLAV
— og kjøp dem i

ST. OLAV BOKHANDEL

Akersv. 5, Oslo 1
Tlf. 20 72 48

Åpent 9-16
Lørdager til 14

Der finner De også et enestående utvalg av grammofonplater!

UTFORDRING I KIRKEN?

(Forts. fra side 91.)

alders fulle mål. For, hvordan man så enn måtte vende og snu på Guds ord om at «denne verdens skikkelse går forbi», så må det i det minste bety at denne verdens og denne vår tilværelses «nåværende» skikkelse går forbi. Og endog en millionfoldig, ja evig, multiplisering av den nåværende verdens og den nåværende menneskelige tilværelses mest forbedrede utgave ville jo bare bli et evig kolossalt mareritt. Sammenlignet med et slikt mareritt ville Alfred Hitchcocks filmer og George Orwells science-fiction blekne og være barnemat.

III.

Hva er Kirkens oppgave i denne situasjon? Ihvertfall neppe å «tale verdslig om kristendommen». Mange, ikke minst av den unge generasjon, vender i rasende protest ryggen til en desakralisert verdensinterpretasjon og foretrekker heller å gå til grunne i en usikker fremtid enn å leve videre en tilværelse hvis horisont er begrenset av dampen fra velferdsstatens kjøttgryter og teknologiens kunstig avgrensede opplevelsesunivers. For mange, især unges, vedkommende ser det ut som det bare står to veier åpne: enten brutalisering eller

helliggjørelse i ordets videste forstand, især i betydning av å leve i dyp kontakt med «det hellige» eller «mysteriet» ved hjelp av åndelig opplevelse og erfaring.

Det er derfor så inderlig tragisk at mange i dag vender Kirken ryggen og vender sitt ansikt mot Østens religioner og deres dype åndelighet, for der å finne en religiøs opplevelse og en åndelig fornyelse som de tilsynelatende ikke har kunnet finne i Kirken. Vi hører og leser om tusener og atter tusener, spesielt studenter, i alle europeisk og amerikanske land som praktiserer hva man kaller «dyp meditasjon» etter japansk eller indisk mønster. Den såkalte «dype meditasjon»-bevegelse, som man har forsøkt å latterliggjøre her hjemme, har tross alt slått dype røtter hos mange her til lands og finner stadig flere og flere tilhengere.

Det som er det foruroligende i denne situasjon er ikke så meget at interessen for Østens visdom og åndelige erfaring sprer seg. Det foruroligende er det bilde av kristendommen og Kirken som i denne vending mot Østen avspeiler seg blant disse mange mennesker som, åndelig sett, gjør «orientaler av seg». De sier nemlig at kristendommen er hård, formalistisk, uten varme, og fremforalt uten et indre mystisk liv, den griper ikke hele mennesket, ikke hele personen slik som Buddhismen. De sier at hva de savner i Europa og Amerika er åndelige veiledere som kan formidle dem «visdom». Disse mennesker, der alle har mer eller mindre en tradisjonell kristen bakgrunn, vender seg mot Østen, fordi de føler at deres religiøse søken og lengsel og behov ikke blir tilfredsstillet av en borgerlig tradi-

sjonell kirke-kristendom som kan være hederlig nok, bevares, men som savner spiritualitetens indre glød. Instinktivt føler de at den ikke blir mindre besteborgerlig fordi Kirken på en anstrengt, og i visse kretser nesten heseblesende måte, forsøker å «tale verdslig» om kristendommen, og ikke så få av dens geistlige og lege representanter og medlemmer gjør sitt ytterste for å redusere hele Guds åpenbaring i Kristus, i navn av sin aprioristiske sekulære tolkning av Inkarnasjonens mysterium, til et sosialt engasjement, som viser seg faktisk å ha liten livskraft utenom de rette predestinerte miljøer. Og som ikke har særlig meget å gi til dem som ikke lar seg innpasse i miljøet. Og av disse finnes der en

(Forts. neste side.)

NESTE NUMMER AV ST. OLAV —

NR. 7 — ER DATERT 17. APRIL.

RED.

PÅSKELITURGIEN m.m. PÅ GODE GRAMMOFONPLATER

1. Missa in Dominica Resurrectionis. Hele den gregorianske messen for 1. påskedag, sunget av benediktinere i Beuron kr. 48.—
2. Passion und Osternacht in der Ostkirche. Den skjønn byzantinske kirkesang på gammelslavisk » 42.—
3. Gregoriansk Requiem med bl. a. Dies irae » 48.—
4. Det liturgiske år. Gregoriansk. Benediktinere i Encalcatklosteret » 34.—
5. Tidebønner i klosteret Encalcat. Gregoriansk » 34.—

Vi sender også pr. post.

ST. OLAV BOKHANDEL, Akersv. 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke		Oslo		
Bispegården				
St. Joseph's Institutt				
Vor Frue Hosp. Nerveavd.				
St. Dominikus kirke				
Lunden Kloster		Arendal		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem				
Sta. Katarinahjemmet		Bergen		
St. Franciskus Kirke				
St. Franciskus Hosp.				
St. Pauls Kirke		Bergen		
Vår Frue Kirke				
Marias Minde				
St. Franciskusøstrenes Moderhus				
Øyenklinikken				
St. Josephs Hosp., Drammen				
St. Torfinns Klinik, Hamar				
St. Elisabeth Inst.				Hammerfest
St. Mikals Kirke				
St. Mikals Prestegård				Hønefoss
St. Theresia Hosp.				
St. Franciskus Hosp.		Lillestrøm		
St. Magnus Kirke				
St. Magnus prestg.		Tromsø		
St. Elisabeths Hosp.				
Vår Frue Kirke		Trondheim		
Bispegården				
St. Olavs Kirke, Bispegården				
St. Olavs Kirke		Tønsberg		
St. Olavs Prestegård				
St. Olavs Klinik				

Ved bestilling av olje:

Oslo 68 34 60 - Service 68 34 66

Utfordring i...

(Forts. fra forrige side.)

kolossal mengde, nettopp blant de unge i dag.

Har man i visse kirkelige kretser kommet så langt at man ut fra sin egen sekulære ønsketekning og oppildnet av sine egne sosiale kjepphester har skapt seg en mennesketype i sitt eget bilde? «Det desakraliserte menneske», «det moderne menneske». Som om det ikke finnes en masse moderne mennesker, også mange unge, som absolutt ikke passer inn i et slikt mønster.

Kan det, sett fra kirkelig-kristent standpunkt, være rett og forsvarlig å la, i både forkynnelse, liturgi, katekese og pastoralt arbeide, denne store masse gå for lut og kaldt vann? Rent ut pastoralt forsømme dem ved ikke å gi dem hva de har enhver rett til å kreve og vente av Kirken? De mange «moderne» former av privat religiøsitet, som i dag overalt dukker opp i de tradisjonelle og klassiske kristne kirkesamfunn i form av «underground»-kirker og karismatisk-inspirerte grupper, samt de ikke så helt få kristne som dessverre utenfor kirken har funnet veien til «dyp meditasjon», til antroposofien og andre former av kristelig preget religiøsitet, skulle være en tilstrekkelig utfordring til Kirken i dag! En utfordring som det

ville være altfor lett å avfeie med en erklæring om at menneskets religiøsitet og religiøs refleksjon og higen etter «visdom» står under Guds dom. Den reformatoriske lære om at kristendom er «lov og evangelium», er og må forbli et korrektiv, men skulle ikke pretendere til å utrykke helheten av det kristne. For i selve Bibelen finner vi kristendommen også beskrevet som både en «Vei», religiøsitet og åndelige gaver, blant hvilke åndens gaver «visdommen» ikke inntar den siste plass. Dessuten er den reformatoriske kristendom ikke den eneste mulige form for kristendom, hverken i historisk perspektiv eller i dagens aktuelle virkelighet.

Ennvidere, denne utfordring ville

være altfor lett og billig å avfeie ved å påstå at det bare gjelder noen få oldinger som allikevel snart skal gravlegges eller noen middelaldrende raringer eller noen eksalterte bedehuskoner. Her gjelder det tvertimot i allerhøyeste grad, en hel generasjon av mennesker, og ikke minst unge mennesker, som mer og mer blir lut lei av dag etter dag, og spesielt søndag etter søndag å bli avspist med tørre, rettroenhets bokstaver, med retthaverisk moral, og (nesten verst av alt) med et evig prek om teoretisk medmenneskelighet og sosialt engasjement som de ofte ser lite av i praksis. De får aldri høre noe om tilbedelse, meditasjon og det som er dybdimensjonen i kristendommen — alt som sammenfattes under ordet «spiritualitet», eller livet i Ånden som en kristen erfaring. Sannelig, det må da, kirkelig-kristent sett, være toppen av ironi når i dag de blinde mer og mer begynner å revoltet mot sine rasjonaliserende og psykologiserende og sosiologiserende kristne ledere, både geistlige og lege sådanne.

AVSLUTTES I NESTE NR.

ST. OLAV'S REDAKSJON

TLF. 20 72 26 - 28 01 04

DRAMMEN
GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen
American Foto SPESIALFORRETNING I FOTO OG RAMMER Engene 4 - Tlf. 83 11 45 Filial: Tollbodgt. 16 - Tlf. 83 65 65
FREDRIKSTAD
C. HANSSENS Trykkeri og Bokbinderi Tlf. 13 056 FREDRIKSTAD
FREDRIKSTAD GLASSMAGASIN

DRAMMEN	
GUSTAV THIELEMANN Pølse- og hermetikfabrikk Tlf. 83 41 84 - DRAMMEN	
 TYRILYS	
FREDRIKSTAD	
Byens spesialforretning Olsson TAPÉT OG GULVBELEGG Agentgt. 1 - Tlf. 17 080	Andr. Janne & Kontormaskiner - Kontorutstyr Storgt. 4 - Fredrikstad Tlf. 12 945
EDVARDESEN & NORDHEIM A/S Autorisert Installatør Radio og Elektrisk utstyr Tlf. 11 220 - Fredrikstad	ØSTFOLDMEIERIET Avd. Fredrikstad
O. Henriksens Sønner Aut. Rørleggere og Rørhandel Etabl. 1904 FREDRIKSTAD Sentralbord 15 840	

NYHETER

KÜNKS SISTE BOK - -

FORTS. FRA SIDE 96

anden side — hvor det er nødvendigt — endnu en gang med bindende kraft at sige sit utvetydige ja eller nej til disse spørgsmål. Formuleringer, som tjener til at kaste lys over trosbekendelsen og dermed til en objektiv udlægning af det vidnesbyrd, der kommer til udtryk i Skriften, og som Kirken virkelig udtaler med definitivt bindende kraft, kaldes «dogmer».

Et dogme får ikke den bindende kraft, der karakteriserer det, fordi det er et resultat af teologiske drøftelser, eller fordi et flertal i

Kirken har givet sin tilslutning til det, men på grund af det karmisma, der er skænket Kirken, til at fastholde det én gang udtalte ord i hele dets sandhed og styrke og til en ufejlbar udlæggelse af det. Omsorgen for, at Kirken i kraft af bindende udsagn om troen skal forblive i evangeliets sandhed, påhviler på en ganske særlig måde Kirkens læreembede. — At en sådan dogmatisk erklæring bliver modtaget i Kirken kan være af betydning som tegn på dens overensstemmelse med den afgørende kilde, men det begrunder

hverken dens sandhed eller dens autoritet.

Ifølge den romersk-katolske Kirkes og Østkirkenes fælles og klare lære tilkommer myndigheden til at fremkomme med den slags absolut bindende erklæringer først og fremmest de økumeniske konciler som repræsentanter for alle verdens biskopper. I overensstemmelse med det 1. og 2. Vatikan-koncil og den af disse to konciler formulerede overlevering bekender den katolske Kirke derudover, at det dessuden tilkommer biskoppen af Rom som apostelen Peters efterfølger og bispekollegiets hoved at udøve denne fuldmagt. Betingelserne for, at den slags udtalelser kan fremsættes med myndighed, fremgår af Kirkens overlevering, og begge Vatikanconciler skriver om dem i deres tekster.»

OSLO

C. Tennant Sons & Co. A.s

Tollbodgaten 27 - Oslo - Telefon 42 18 94

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeider

Tif. 21 69 06

TÅSEN BOK- OG PAPIR A/S

ERLING THORNE

Kaj Munks vei 41, Oslo 8

Tif. 23 02 40

THRONSEN & CO.

BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo

Telefon 20 40 02 - 20 70 02

E. Sunde & Co. Rørleggerbedrift A/s

VARME- SANITÆR OG SPRINKLERANLEGG

Ulvenveien 89, Økern, Oslo 5. Tlf. 67 77 84

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

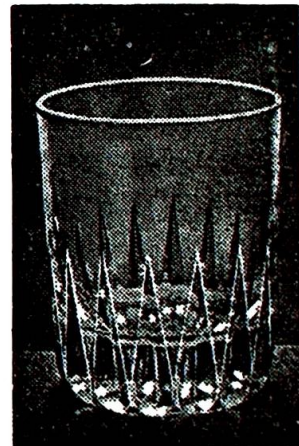
Ullevålsvn. 1 - Oslo

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Tif. 20 79 06 - 20 79 05

Et godt tilbud!

«On The Rocks» glasset
„Portofino“

Laget av tindrende klart glass.
Lekker i utførelsen og stø i formen.

Et alle tiders all-round glass.
Pris pr. stk. kr. 3.50.

Vi sender over hele landet mot postoppkrav.

Calligani

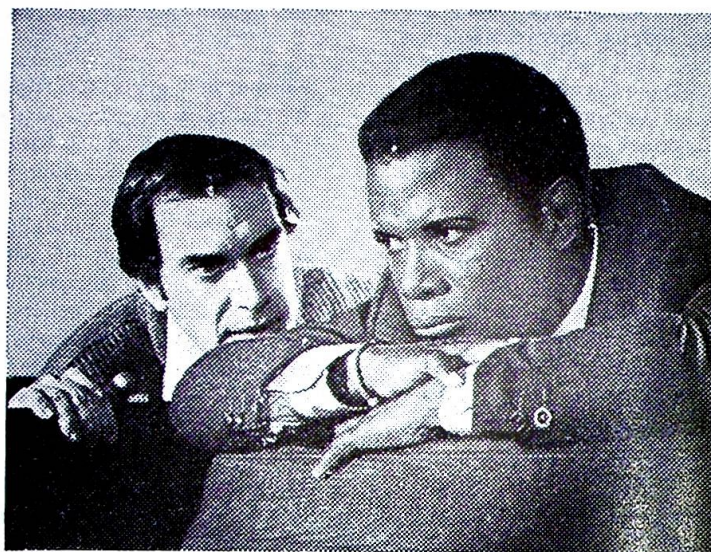
Stortingsgt. - N. Slottsgt.
Vikaterrassene

MR. TIBBS

Det skal sies om amerikanerne, at de sannelig ikke pynter på sin egen virkelighet, heller ikke når den er lurvet og frastøtende. Østpå, i Sovjet, skjuler de helst forbrytelsene, ja endog ulykene, inntil de må innrømme dem, og filmene der handler nødig om slikt. Hva ikke bare amerikansk informasjon, men for eksempel amerikansk film har utlevert av samfunnets skyggesider, er slik at slag-siden i vårt bilde av USA kan bli motsatt, det vil si ensidig dystert. At livet i større og mindre amerikanske byer med økende kriminalitet, forurensning, narkotika-misbruk, rasehat, politisk vold og mot-vold er blitt en nasjonal bekymring *over there*, er visst klart for mange, som aldri har satt sine ben i USA. Det skyldes ikke minst de mange inngående miljøskildringer fra denne problem-verdenen som amerikansk film har formidlet, både i den lettere og tyngre genre. Det har noen ganger kunnet heve seg til kunstens krevende plan.

Det gjør kanskje ikke en B-film som «De kaller meg Mister Tibbs!» Men den interesserer, først og fremst fordi titelrollen spilles av *Sidney Poitier*. Han er en av de skuespillere en gjerne følger gjennom tykt og tynt. Til det «tykke», det vil si usedydlig gode, han har prestert, hører en løsarbeider (i «Markens liljer») som nærmest blir shanghaiet av noen viljesterke, upraktiske tyske nonner i Midt-Vesten, og hjelper dem til å reise et kapell, før han drar videre. Poitier spilte (i 1963) denne rollen med en takt, en humor og en sjarm, som for mange ble en oppdagelse. Senere er det blitt adskillige filmer denne intelligente neger-skuespilleren har gjort minneverdige: «Gjett hvem som kommer til middag?» (om rase-fordommene), «Vend dem ikke ryggen» (om ungdomskriminalitet); og den høyt priste «Natten var het», der han måtte dele æren med *Rod Steiger*. I sistnevnte film spilte Poitier, som meget rasebevisst velger sine filmroller, en sort politi-offiser. Det gjør han også i «De kaller meg Mister Tibbs!» *Gordon Douglas* har henlagt sin kriminalfilm til et riktig betent miljø i San Franciscos folkeligere kvarterer, der det skjer et mord på

SIDNEY POITIER og MARTIN LANDAU i kriminalfilmen **DE KALLER MEG MISTER TIBBS**. Sidney Poitier som detektiv Virgil Tibbs løser en vanskelig mordgåte like dyktig som i «Natten var het».

en pike fra gatens lettere brigade. En av de mistenkte er en predikant, som står midt oppe i en politisk valgkamp, og vil reformere levevilkårene i et råttent miljø, (intenst og nervøst spilt av *Martin Landau*). Inspektør Tibbs og denne mannen er gamle venner, allikevel tar han saken. Og så får vi se – det er spennende og uavgjort helt frem til oppklaringen, og skal derfor ikke røbes her. Det gir et rått gufs fra en storbyjungel med store og små rovdyr. Det gir innblikk i et samfunn med problemer så svære, at det utvikler spesielle politi-metoder og harde midler.

Så langt – nokså alminnelig i genren. Men så er der altså Sidney Poitiers personlige grep på denne dusinrollen. Skal vi gjette på motivene bak et slikt rollevalg? Manuskriptet må ha fristet. Det vender nemlig igjen opp-ned på en del primitive fordommer og klisjeer, og inn-

går nok i Poitiers planmessige bearbeidelse av den amerikanske negerens *image*. Her er det den bunnhederlige og intellektuelt overlegne sorte inspektørens kamp mot hvit kriminalitet – «det beståendes» lov og orden har skiftet farve, *black is beautiful*, som et slagord uttrykker det.

Han er neppe bondefanget, ingen «onkel Tom» i et hvitt spill, intet sort «gissel» i regissørens hender. Han bærer den ellers nokså alminnelige filmen med sin personlighet. Inne i all råskapen er der noen scener fra hans familieliv, som lett kunne gått oversentimentalitetensklebrige grense – han fanger dem sikkert opp akkurat på kanten, og gjør dem med en kunstners autoritet varmt menneskelige og sannsynlige. En fin og sympatisk skuespiller, Sidney Poitier – både ved det han *kan*, og det han åpenbart *vil*, på lerretet. Begge deler fører langt utover dusinet.

brm.

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Ansvarshavende redaktør: Åge Rønning.

Faste medarbeidere: Hallvard Rieber-Mohn O.P., D. J. Boers O.F.M.,

Redaksjonens adresse: Akersveien 5, Oslo 1, telefon 20 72 26.

Redaktøren privat 28 01 04.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo 1.

Kontortid 9—16. Lørdag 9—14. Telefon 20 72 48.

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene. Kr. 35 pr. år. Kr. 20 pr. ½ år. Utlandet kr. 40.

Annonser: 10 dager før utg.dagen. 24 nr. årlig. - Postgiro 204 648.